

Bauer Béla - Magyar Kétfarkú Kutya Párt, önkormányzati képviselő
Nagy Dávid - Magyar Kétfarkú Kutya Párt, önkormányzati képviselő, frakcióvezető

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Városüzemeltetési és Városfejlesztési Bizottság részére

Ülés Időpontja	2025. április 8. napja, 17 óra 30 perc
Előterjesztés tárgya:	Javaslat a Megyeri Csárda [1044 Budapest, Váci út 106., 76490. hrsz.] helyi értékké nyilvánításához szükséges értékvizsgálatról szóló dokumentáció elkészítésére
Előterjesztő:	Bauer Béla - Magyar Kétfarkú Kutya Párt, önkormányzati képviselő Nagy Dávid - Magyar Kétfarkú Kutya Párt, önkormányzati képviselő, frakcióvezető
Előterjesztést készítette:	Bauer Béla - Magyar Kétfarkú Kutya Párt, önkormányzati képviselő Nagy Dávid - Magyar Kétfarkú Kutya Párt, önkormányzati képviselő, frakcióvezető
Előterjesztés egyeztetve:	-
Pénzügyi szempontból ellenőrizte:	-
Jogi szempontból ellenőrizte:	-
Törvényességi szempontból ellenőrizte:	-

Tisztelt Városüzemeltetési és Városfejlesztési Bizottság!

A magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Métv.) 16. § 58. pontja szerint „helyi emlék: hazánk építészeti örökségének a helyi, települési, településképi szempontból jelentős építménye, táj- és kertépítészeti alkotása, helyszíne, meghatározott környezete, amelyet az önkormányzat rendeletben helyi emlékké nyilvánít”. A helyi emlék az Métv. 16. § 82. pontja szerint műemléknek minősül. Az Métv. 16. § 86. pontja szerint műemléki érték „minden olyan történeti építmény, történeti kert, történeti temetkezési hely vagy műemléki terület, valamint ezek rendeltetésszerűen összetartozó együttese, rendszere, maradványa – alkotórészeivel, tartozékaival és beépített berendezési tárgyaival együtt, vagy egyes nevesített értéke vonatkozásában –, amely hazánk múltja és a magyar nemzet vagy más közösség identitástudata szempontjából kiemelkedő művészeti, történelmi, műszaki, néprajzi vagy más tudományos jelentőséggel bír”.

Az Métv. 96. § (9) bekezdése szerint a kerületi önkormányzat rendeletében helyi emlékké nyilváníthat egy ingatlant abból a célból, hogy a település szempontjából hagyományt őrző, az ott élt és élő emberek, közösségek munkáját és kultúráját tükröző sajátos megjelenésű, a településképet

meghatározó építészeti értéket védelemben részesítse. A helyi emlékké nyilvánításról szóló rendelet előírásokat tartalmazhat a védettséggel összefüggő korlátozásokról és kötelezettségekről.

A Métv. 96. § (11) bekezdése szerint a helyi emlékké nyilvánítás értékvizsgálaton alapul. Helyi emlékké nyilvánításról a képviselőtestület csak abban az esetben dönthet, ha döntéshozatala során a képviselőtestület elé terjesztették a helyi emlékre vonatkozóan a védelem elrendelését alátámasztó értékvizsgálatról szóló dokumentációt is.

A kerületi főépítész 2015. június 11-én kezdeményezte Budapest Főváros Önkormányzatánál az 1044 Budapest, Váci út 106. alatt található, 76490. hrsz. alatt felvett ingatlan, vagyis a Megyeri Csárda épülete és római romjai helyi védettség alá helyezését. A kezdeményezést a Fővárosi Közgyűlés a 1107/2015. (09.02.) számú határozatában arra hivatkozva nem támogatta. A határozat alapjául szolgáló értékvizsgálat szerint „[a] Megyeri Csárda és környezetének története a régmúltba nyúlik vissza. A Dunán való átkelés hosszú szakaszon észak és déli irányban csak itt volt lehetséges a római korban. Bár a római birodalom határa a Duna volt, a keletről várható támadás ellen erődöket, őrtornyokat építettek végig a Duna bal partján, az ún. limes vonalat. Ennek tagja volt a Megyeri átkelő környékén lévő őrtorony, melynek erődmaradványára épült egyes vélemények szerint a csárda épülete. Az átkelőhely, a rév, mint földrajzi adottság mellett mindig lennie kellett fogadónak, szállásnak az utasok, szekerések számára. A XV. századi dokumentumok alapján a váci káptalan birtoka volt a terület, majd 1695-től, a törökvész után Újfalusi János földbirtokos tulajdonába került. Valószínűleg ekkor építették a csárdát. A 18. századi eredetű fogadó feltehetőleg korábbi maradványokon épült. 1816-ban a csárda két vendégszobából, egy borivóból és a kocsmáros szobájából állt, a hozzá tartozó gazdasági részekkel, konyhával, kamrával, és ma is meglévő borospince járatokkal. Az istálló 42 ló befogadására volt alkalmas, szántófölddel, 10 hold réttel. A szájhagyományok szerint a pénzével hazatartó paraszt sokszor pénzét, feleségét, de életét is a csárdában hagyta. Újmegyer település a XIX. századtól Károlyi gróf birtoka lett, aki 1918-ban más épületekkel együtt a csárdát eladta az „Egyesült Izzó” részére. A bejárat fölé 1987-ben került cégér, egy lovas kocsi két hordóval. A napjainkra már magántulajdonba került csonkolt épület története ma is figyelemre méltó. Elhelyezkedése a város múltja és fejlődése szempontjából jelentős, azonban maga az épület nem rendelkezik olyan építészeti értékkel, amely a fővárosi helyi védelem alá helyezést indokoltá tenné.”

Az azóta megváltozott törvényi szabályozási környezetben azonban nem önmagában az építészeti érték alapozza meg a védelem alá helyezést. Az Métv. fentebb idézett szabályai szerint az olyan történeti építmény is védelem alá helyezhető, amely „hazánk múltja és a magyar nemzet vagy más közösség identitástudata szempontjából kiemelkedő művészeti, történelmi, műszaki, néprajzi vagy más tudományos jelentőséggel bír”.

Az új törvényi definíciónak álláspontom szerint a Megyeri Csárda mindenben megfelel. Noha maga az épület kiemelkedő építészeti értékkel nem rendelkezik, történelmi jelentősége már a 2015-ös értékvizsgálat alapján is elvitathatatlan. Ezen túlmenően még ha esetlegesen összefővárosi szinten nem is rendelkezik kiemelkedő jelentőséggel, Újpest szempontjából az a legfontosabb római kori emlék.

Kezdeményezem ezért, hogy a tisztelt Városüzemeltetési és Városfejlesztési Bizottság a helyi értékké nyilvánításhoz vezető eljárást segítse elő azzal, hogy javasolja a képviselő-testület számára, hogy kérje fel a polgármestert az Métv.-nek megfelelő értékvizsgálati dokumentáció elkészítésére, valamint az alapján a helyi értékké nyilvánításról szóló rendelet testület elé terjesztésére.

A határozati javaslat elfogadása egyszerű többséget igényel.

Határozati javaslat:

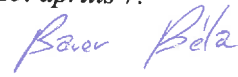
Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Városüzemeltetési és Városfejlesztési Bizottsága úgy dönt, hogy javasolja a Képviselő-testület számára, hogy

- a) kérje fel a polgármestert, hogy készítse el a Megyeri Csárda [1044 Budapest, Váci út 106., 76490. hrsz.] helyi értékké nyilvánításához szükséges értékvizsgálatról szóló dokumentációt, valamint
- b) kérje fel a polgármestert, hogy az értékvizsgálatról szóló dokumentáció alapján terjessze a Képviselő-testület elé a Megyeri Csárda helyi értékké nyilvánításához szükséges rendeletmódosítást.

felelős: polgármester

határidő: 2025. május 31.

Budapest, 2025. április 7.

.....
Bauer Béla
Magyar Kétfarkú Kutya Párt
önkormányzati képviselő

.....
Nagy Dávid
Magyar Kétfarkú Kutya Párt
önkormányzati képviselő
frakcióvezető